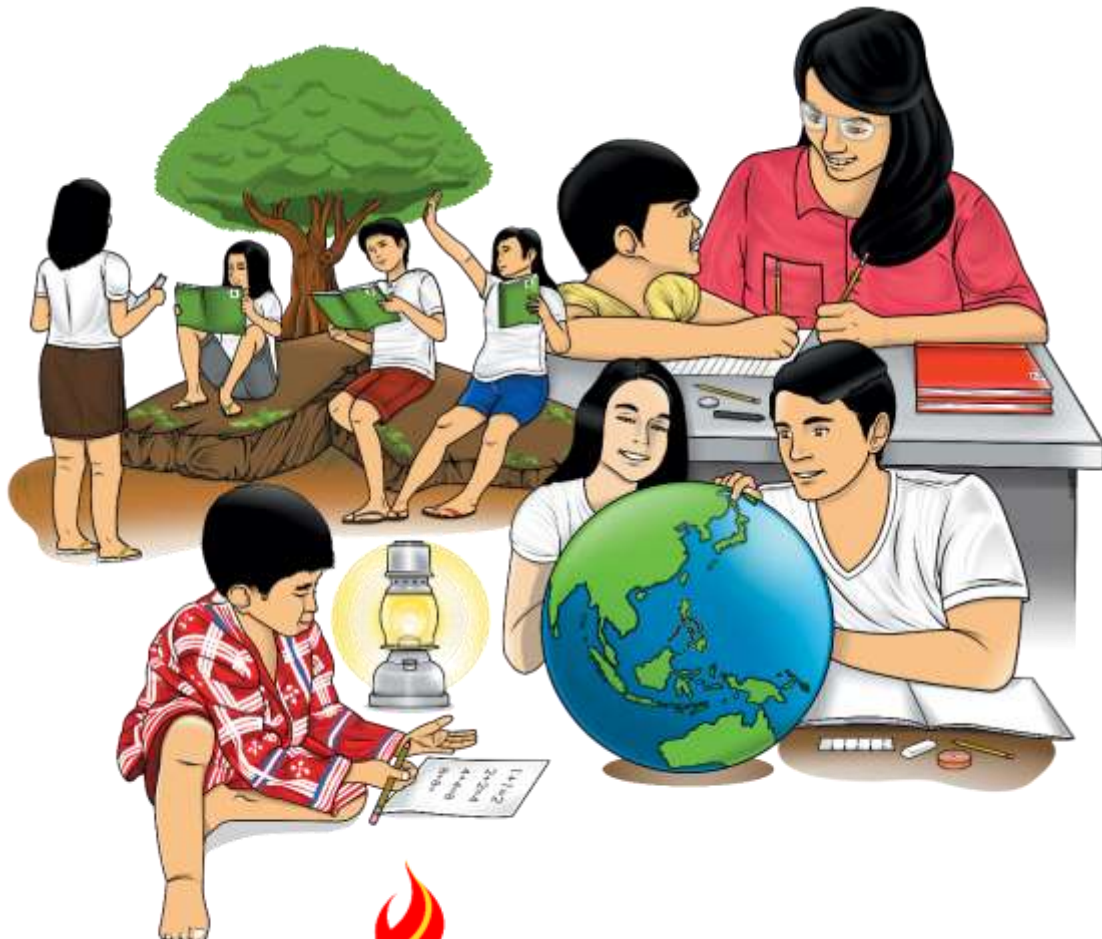


Edukasyong Pantahanan at Pangkabuhayan

Agrikultura – Modyul 6: “Kailangan Mo, Itala Mo!”



**Edukasyong Pantahanan at Pangkabuhayan – Ikalimang Baitang
Alternative Delivery Mode
Agrikultura – Modyul 6: “Kailangan Mo, Itala Mo!”
Unang Edisyon, 2020**

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Melchora F. Macascas
Editor: Wilma S. Carreon, Jenita D. Guino
Tagasuri: Medarlou A. Genoguin, Gary B. Mosquito, Darnelene O. Solon
Tagalapat: Eugene S. Ignacio
Tagapamahala:
Ramir B. Uytico
Arnulfo M. Balane
Rosemarie M. Guino
Joy B. Bihag
Ryan R. Tiu
Judella R. Lumpas
Margarito A. Cadayona, Jr.
Jose B. Mondido
Francisco L. Bayon-on, Jr.
Amer L. Santolorin
Medarlou A. Genoguin
Darnelene O. Solon

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Regional No. VIII

Office Address: Government Center, Cadahug, Palo, Leyte

Telefax: (053) – 832 – 2997

E-mail Address: region8@deped.gov.ph

5

Edukasyong Pantahanan at Pangkabuhayan Agrikultura – Modyul 6: “Kailangan Mo, Itala Mo!”

Paunang Salita

Ang *Self-Learning Module* o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.



Alamin

Tungkol saan ang Modyul na ito?

Mahilig ba kayo sa hayop? Anong uri ng hayop ang gusto ninyong alagaan at pagkakakitaan? Mapaparami ba natin ang produksyon kung hindi maayos ang tirahan nito? Ano-ano ang mga hakbang o mga gawain para umpisahan ang pag-aalaga ng mga hayop?

Sa modyul na ito ay inaasahang makagagawa ka ng talaan ng mga kagamitan at kasangkapan na dapat ihanda upang makapagsimula sa pag-aalaga ng hayop o isda. (EPP5AG-0h-16)

Pamantayan sa Pagkatuto

Nakagagawa ng talaan ng mga kagamitan at kasangkapan na dapat ihanda upang makapagsimula sa pag-aalaga ng hayop o isda.



Subukin

Hanggang saan ang nalalaman mo?

Panuto: Basahin at unawain ang bawat pangungusap. Isulat ang **Tama** kung ang pahayag ay wasto at **Mali** kung ang isinasaad ay di-wasto. Gawin ito sa inyong kuwaderno.

- _____ 1. Ang itik ay mainam alagaan sa mga lugar na malapit sa tubig.
- _____ 2. Kailangang lagyan ng ilaw o bombilyang may 50 *watts* ang mga alagang sisiw na manok.
- _____ 3. Ang sementadong lugar ay mainam na kulungan para sa mga alagang baboy upang madali itong linisin.
- _____ 4. Ilagay sa mataas na kulungan ang mga kalapati upang ligtas ito sa mga daga.
- _____ 5. Gumamit ng kahon, lumang timba at batya na lalagyan ng tubig para sa mga alagang kambing.
- _____ 6. Ang tilapia ay maaaring alagaan sa balde, *drum*, tangke ng tubig, o maliit na *pond* sa likod ng bahay.
- _____ 7. Ang malalaking hayop tulad ng baka ay puwedeng itali sa poste ng bahay.
- _____ 8. Ang sahig ng kulungan ng mga pugo ay may sukat na $\frac{1}{4}$ pulgadang *wire mesh*.
- _____ 9. Kahit sa marumi at mabahong tubig ang mga isda ay puwedeng mabuhay.
- _____ 10. Lagyan ng bakod ang gawing palaisdaan para sa mga hito upang hindi makawala.

Aralin

1

Kailangan Mo, Itala Mo!

Ang paghahayupan ay hindi ganun kadali isakatuparan sapagkat ito ay nangangailangan ng isang matinding pagpapalano at paghahanda. Sa kahit na anong bagay na gustong gawin lalo na kung ito ay tungkol sa pag-aalaga ng hayop ay kailangan isaalang-alang ang paggawa ng mga talaan at mga kagamitan at kasangkapan na dapat gamitin upang makapagsimula sa ninanais na pag-aalaga ng hayop o isda.



Balikan

Panuto: Piliin ang sagot sa loob ng kahon. Isulat ito sa inyong kuwaderno.

<i>White Leghorn</i>	baboy	pugo	tilapia
Baka	kalapati	itik at pato	<i>Minorca</i>
<i>Rhode Island Red</i>	<i>broiler</i>	kambing	

1. Ito ay kauri ng manok na mainam sa kanyang karne.
2. Uri ng manok na maganda sa pangingitlog.
3. Anong hayop ang mabilis lumaki, dumami, at kalimitan ito ay galing sa Bulacan?
4. Ang hayop na ito ay puwede sa likod ng bahay gamit ang tubig sa gripo.
5. Ang itlog nito ay ginagawang balut, penoy at itlog na pula.
6. Uri ng hayop na ubod ng sustansiya ang kanyang gatas.
7. Ito ay hayop na may dalawang paa na kumakain ng suso at tulya.
8. Uri ng mga manok na niluluto sa mga *fastfood o restaurant*.
9. Uri ng hayop na ginagawang *ham* ang karne nito.
10. Anong hayop ang may apat na paa na mainam ang karne sa putahe tulad ng kilawin at kaldereta?



Tuklasin

Ano-ano ang dapat mong malaman?

Bawat uri ng hayop ay dapat alagaan nang wasto para malaki ang produksiyon at mapakinabangan ito ng husto ng nag-aalaga. Ang mga sumusunod na hayop ay baka, baboy, kambing, manok na *layer*, *broiler*, itik, kalapati, pugo, tilapia at hito.

Paano kaya masisiguro ang kanilang pagdami? Paano masisiguro ang kaligtasan nila sa bawat araw?

Kung gusto mong mapalawak ang iyong kaalaman, kailangan mong sagutin ito.

Panuto: Pagtambalin ang mga hayop sa Hanay **A**, at ang kagamitan sa pag-aalaga sa Hanay **B**. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

A

1. baboy
2. baka
3. hito
4. kambing
5. itik
6. *broiler*
7. pugo
8. tilapia
9. kalapati
10. *layer* na manok

B

- a. pastulan
- b. tahimik na lugar ang kulungan
- c. *plywood* at lawanit
- d. may tubig at malamig na lugar
- e. pinatabaang pond
- f. sementadong kulungan
- g. pawid o kugon ang pantakip
- h. palaisdaan na may bakod
- i. may puno at mataas na kulungan
- j. gumamit ng ilaw o *50 watts* na bombilya



Suriin

Ano-ano pa ang gusto mong malaman?

Bigyan mo ng pansin ang mga kaalamang ito.

Bawat hayop ay may kanya-kanyang kinalalagyan para sa kaligtasan, kaginhawaan at kaayusan sa kanyang pagkilos. Basahin at pag-aralan ang mga sumusunod na impormasyon.

Ang paggawa ng talaan ng mga kagamitan at kasangkapan na dapat ihanda upang makapagsimula sa pag-aalaga ng hayop o isda.

Talaan ng mga kagamitan at kasangkapan sa pag-aalaga ng:

Itik

- Silungan na malapit sa sapa o ilog, pero kung wala ito pwedeng gumawa ng paliguan na may laking 10 piye ang lapad para sa 50 na itik.
- Ang bahay ay dapat hindi bababa sa *34 sq. feet* ang laki.
- Pailawan para sa una hanggang apat na linggo ng mga seho.

Baka

- Kulungan at bakod na may sukat na $1 \frac{1}{2}$ hanggang tatlong metrong kuwadrado.
- Lubid pantali.
- Kawayan at pawid.
- Sementadong sahig para madali itong linisin.
- Lugar para sa pagkain at tubig na may padaluyan ng dumi.
- Partisyon upang hindi magambala ang baka kapag ginagatasan.

Baboy

- Kawayan, nipa o pawid na nagpapanatili sa temperatura ng kulungan.
- Kongkretong lapag upang madaling linisin at ligtas sa parasitiko at sakit.
- Painuman at iba pang gamot.
- Ilaw upang painitan ang mga bagong silang na biik.

Kambing

- Kulungang may sukat na dalawang metro ang haba at apat na metro ang lapad.
- Kawayan, nipa, kugon upang makatipid sa gastos.
- Timba, kahon, o batyang gagamitin.

Manok (layer)

- Kulungan na may sapat na bentilasyon at malayo sa ingay.
- Patukaan, painuman, at salalayan ng dumi.
- Asin para sa magandang pangangitlog.

Manok (Broiler)

- Ilaw o bombilyang may 50 *watts* para mailawan ang bagong pisang sisiw.
- Lalagyan ng inumin.
- Tuyong dahon para sa bahay ng mga sisiw.
- Patukaan sa loob ng kulungan na gawa sa yero, kahoy, o biyak na kawayan.

Kalapati

- Kulungan na may maraming pinto na nasa mataas para hindi maabot ng mga daga, pusa at ahas.
- Tuyong dahon sa loob ng kulungan.
- Painuman.
- Paliguan kung mainit ang panahon.
- Pugad para sa pangangitlog at sa pagpipisa.

Pugo

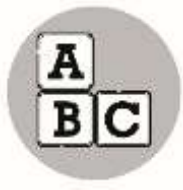
- Kulungan ng pugo na may sukat “4 x 8” x 1“talampakan.
- Sahig na may ¼ pulgadang *wire mesh*
- Pantakip sa ibabaw tulad ng lawanit o *plywood*.
- *Wire mesh* o *bamboo splits*

Tilapia

- Kawayan
- Lambat o *net cage*
- *Fish pen*
- Palaisdaan o *fish pond*

Hito

- Bakod na yari sa kahoy, adobe, kawayan o iba pang katutubong materyales.
- Lambat o *net cage*
- *Fish pen*



Pagyamanin

Panuto: Iwasto ang pagkakasulat ng mga salitang may salungguhit sa bawat bilang. Gawing gabay ang mga kahulugan ng mga salitang ito. Isulat ang tamang sagot sa inyong kuwaderno.

Halimbawa:

AOBYB – ito ay uri ng hayop na madalas inaalagaan ng mga tao para gawing litson at yung iba naman ay kinakatay upang ibenta ang karne nito sa palengke.

Sagot: **BABOY**

1. **TIKI** – ito ay may bahay na hindi dapat bababa sa *34 sq. feet* ang laki at may tubigan o paliguan na may laking 10 piye ang lapad ng haba para sa 50 na dami nito.
2. **ROBILRE** – ito ay uri ng manok na nangangailangan ng ilaw o bombilyang may 50 *watts* para mailawan ang bagong pisang sisiw at may patukaan sa loob ng kulungan na gawa sa yero, kahoy, o biyak na kawayan.
3. **IAPALATK** – ang hayop na ito ay may kulungan na mataas para hindi maabot ng mga daga, pusa at ahas.
4. **UOPG** – ito ay may kulungan na may sukat na “4 x 8 x 1” talampakan, may sahig na may $\frac{1}{4}$ pulgadang *wire mesh* at may pantakip sa ibabaw tulad ng lawanit o *plywood*.
5. **AABK** – ito ay may kulungan at bakod na may sukat na 1 $\frac{1}{2}$ hanggang tatlong metrong kuwadrado, lubid pantali, kawayan at pawid at sementadong sahig para madali itong linisin.



Isaisip

Tandaan:

Bago magsimula sa pag-aalaga ng hayop, gagawa ka muna ng talaan ng mga kagamitan at kasangkapan na dapat ihanda upang maayos at matagumpay ang iyong minimithing gawain.

Para sa karagdagang kaalaman ukol sa mga dapat ihanda sa paghahayupang, maaaring sagutan muna ang sumusunod na pagsasanay.

Panuto: Itala ang kasangkapan at kagamitan sa paghahanda ng pag-aalaga ng hayop o isda. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

Hayop	Kagamitan / Kasangkapan
1. baboy	
2. baka	
3. hito	
4. kambing	
5. itik/pato	
6. manok – <i>broiler</i>	
7. manok – <i>layer</i>	
8. Kalapati	
9. Pugo	
10. Tilapia	



Isagawa

Sa gabay o tulong ng iyong magulang at nakatatanda, magtanong sa pamayanan ng may alagang hayop. Tingnan at itala sa kuwaderno kung ano-anong mga kasangkapan ang kanilang ginamit sa pag-aalaga. Isulat ang iyong mga obserbasyon sa iyong kuwaderno.



Tayahin

Panuto: Pagtambalin ang magkaugnay. Isulat ang titik ng tamang sagot sa iyong kuwaderno.

Hanay A	Hanay B
1. Ang bakod nito ay yari sa kahoy, adobe, kawayan o iba pang katutubong materyales.	a. Itik
2. Ito ay ginagamitan ng ilaw o bombilyang may 50 <i>watts</i> para mailawan ang bagong pisang sisiw.	b. Baka
3. Kulungang may sukat na dalawang metro ang haba at apat na metro ang lapad.	c. Baboy
4. Ang kulungan nito ay gawa sa kawayan, nipa, kugon upang makatipid sa gastos at may timba, kahon, o batyang lalagyan ng tubig	d. Kambing
5. Ang kulungan ng isdang ito ay nangangailangan ng kawayan, lambat o <i>net cage at fish pen</i> .	e. <i>Layer</i>
6. May patubigan o paliguan ang kulungan ng hayop na ito at may laking 10 piye ang lapad ng haba.	f. <i>Broiler</i>
7. Ang kulungan nito ay may sapat na bentilasyon at malayo dapat sa ingay, may patukaan, painuman, at salalayan ng dumi.	g. Kalapati
8. Ang isdang ito ay nangangailangan ng bakod na yari sa kahoy, adobe, kawayan o iba pang katutubong materyales.	h. Pugo
9. Ang kulungan nito ay gawa sa kawayan, nipa o pawid na nagpapanatili sa temperatura at konkretong lapag upang madaling linisin at ligtas sa parasitiko at sakit.	i. Tilapia
10. Ang kulungan at bakod nito ay may sukat na 1 ½ hanggang tatlong metrong kuwadrado at may lubid bilang pantali.	j. Hito



Karagdagang Gawain

Ipaliwanag.

Ano ang kahalagahan sa paggawa ng tala bago mag-alaga ng hayop na mapagkakakitaan? Gawin ito sa iyong kuwaderno.



Susi sa Pagwawasto

SUBUKIN:

1. Tama	6. Tama	1. White Leghorn	6. Bakka
2. Tama	7. Mali	2. Minorca	7. Itik o Pato
3. Tama	8. Tama	3. Pugo	8. Broiler
4. Tama	9. Mali	4. Tilapia	9. Baboy
5. Tama	10. Tama	5. Itik	10. Kambing

BALIKAN:

TUKLASIN:

1. f	6. j	1. Itik
2. a	7. c	2. Broiler
3. h	8. e	3. Kalapati
4. g	9. i	4. Pugo
5. d	10. b	5. Bakka

PAGYAMANIN:

ISASIP:

- Sementadong sahig ng kulungan.
- Kulungan at bakud upang silungan.
- Matigas na dike sa paligid ng pond.
- Lumang timba, kahon, palanggana atbp.
- Lugar na malapit sa sapa at tubigan.
- Ilaw o bombilyang may 50 watts
- Patukaan, painuman, at salalayan ng dumi.
- Mga tuyong dahon.
- May ¼ pulgadang wire mesh
- Lambat o nylon net.

ISAGAWA:

Possibleng sagot:

Lubid, kulungang yari sa semento, kulungang yari sa bakal, kulungang yari sa kawayan at kahoy, kogon, pawid, yero, *wire mesh* o *chicken wire*, lawanit, *plywood*, *barbed wire*, *adobe*

TAYAHIN:

1. j	6. a
2. f	7. e
3. d	8. j
4. d	9. c
5. i	10. b

Sanggunian

Curriculum Guide in Edukasyong Pantahanan at Pangkabuhayan 5, EPP5AG-0h-16

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph